

КОМІЗМ ЯК ФОРМОТВОРЧИЙ ЗАСІБ У ДИЗАЙНІ

Поліщук Олена Петрівна

*доктор філософських наук, професор, професор кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну ЖДУ імені Івана Франка*

Янчук Олег Ігорович

магістрант ЖДУ імені Івана Франка спеціальності «Дизайн»

(Житомир, Україна)

Постановка питання. Застосування комізму в дизайні, як формотворчий прийом, є не лише інструментом розваги споживачів у майбутньому, але й важливим засобом впливу на їхнє сприйняття дизайн-продуктів. Саме поєднання функціональності та естетики комізму може зробити такі продукти унікальними на ринку. Сучасний користувацький досвід демонструє, що дизайн виробу, який викликає позитивні емоції в споживачів, здатен сформувати емоційний їхній зв'язок з торговельною маркою, підвищуючи задоволення від ужитку продукту.

Мета дослідження: дослідити роль комізму як формотворчого засобу в створенні принтів для чашок, коли використання гумористичних візуальних і текстових елементів сприяє формуванню приємного настрою і підкреслює індивідуальність продукту.

Результати дослідження. Ужиток гумору в художньому оформленні виробів дизайну викликає приємні асоціації, виділяючи їх серед інших завдяки ефекту Ресторффа, коли елемент краще сприймається на тлі однорідності [1]. Гумор, як різновид комічного, підкреслює роль абсурдності, «логічний збій», «дисонансні явища» й інші відхилення від норми, які привертають увагу і стимулюють інтерес, зацікавленість [2, с. 36–37]. У дизайні ці прийоми дозволяють оздобити звичайні предмети побуту, такі як чашки, у засоби позитивної емоційної взаємодії зі споживачем та естетичного задоволення.

Дизайн чашок компаній "Kvarta", "ORNER" та виробника "Print Cloth" демонструє, як комізм трансформується у формотворчий засіб, впливаючи на

споживачів. Спершу дослідження почнемо з аналізу чашки від компанії "Kvarta".

Рис. 1. Чашка «Капібара», виробник компанія "Kvarta", і чашка «Кіт-дракон», виробник «ORNER»

Чашка [3] має гладку керамічну поверхню, що забезпечує приємні тактильні відчуття та зручність в користуванні (рис. 1). З огляду на стандартні розміри, вагу чашки можна вважати оптимальною для повсякденного використання. Її форма на основі циліндру має лаконічний вияв, це додає їй зручності у використанні. Але на зображеній чашці в центрі вміщено капібару з пташкою на голові серед зеленого листя. Ця композиція має дещо грайливий характер і передає спокій, оптимізм і природню гармонію. Фраза "Don't Worry, Be Careful" підсилює атмосферу легкості та гумору. Надпис вдало поєднується з образом капібари - зазвичай асоційованої з розслабленістю. Білий колір чашки служить чудовим фоном для малюнку. Ця чашка демонструє баланс між функціональністю та естетикою виробу. Її унікальний дизайн, що базується на веселих образах і гумористичних повідомленнях, робить її оригінальною для людей, які цінують радість і нестандартний підхід до побутових речей.

Наступним об'єктом дослідження є посуд виробника «ORNER», а саме чашка «Кіт-дракон» [4]. Чашка має класичну форму з ручкою (циліндрична форма). Лінії при формоутворенні на чашці м'які, але на зображеннях крім них є й ламані лінії, що додають їм декоративності ілюстрації (стилізоване зображення дракона і кота) (рис. 1). Деякі лінії є суцільними, а деякі виконанні через штрихування (вони ніби відкривають контур, роблячи його не завершеним). Площинний силует кота в драконівському костюмі на

ілюстративному матеріалі виробу побутового призначення створює веселий та грайливий настрій, бо мимовільно привертається увага до шапки-дракона на голові кота. Основними кольорами є білий, а синьо-зелений (драконівський костюм), жовтий, рожевий, чорний виступають акцентуючими кольорами. Колірні контрасти дають змогу не тільки привернути увагу до чашки і тарілки, але й досить на довго можуть затримати увагу споживача. Окрім кота у драконівському костюмі є надпис "Не драконь мене!". Тобто, розробники цієї продукції звертаються й до раціонального осмислення комічної ситуації. Поверхня чашки гладка, що зручно для очищення та охайності при використанні. Матеріал чашки склокераміка, що забезпечує відчуття міцності та надійності. Вага чашки зазвичай легка, що зручно для повсякденного використання. Об'єм чашки стандартний для розмірів такої продукції, що забезпечує комфортне використання для більшості користувачів. Отже, посуд від виробника ORNER з ілюстрацією «Кіт-дракон» є прекрасним прикладом гармонійного поєднання естетики та функціональності у дизайн-продукції. Візуальні та тактильні елементи тут створюють приємні враження від використання, роблячи цей набір привабливим для подарунка тим, хто полюбляє гумор. Унікальний дизайн, висока якість матеріалів та привабливе пакування роблять цей набір чудовим вибором для будь-якої кухні. Але найчастіше, на нашу думку, таке декорування в дизайн-рішенні продукції масового споживання орієнтоване на молодих людей.

Третім об'єктом аналізу є чашка Чашка "This is fine" від "Print Cloth" [5]. Чашка є прикладом використання популярного інтернет-мему для створення комічного ефекту. Вона має класичну форму з ручкою, а її дизайн включає зображення собаки, який сидить на стільці з чашкою кави, оточений полум'ям. Спокійний вираз обличчя собаки та надпис "This is fine" створюють іронічний контраст із хаотичним фоном, викликаючи усмішку та асоціації з гумористичним сприйняттям стресових ситуацій (рис. 3). Основний білий колір чашки служить фоном для яскравих акцентів, таких як червоне полум'я та коричневий стілець. Гладка керамічна поверхня

забезпечує зручність у використанні, а стандартний об'єм чашки робить її практичною для щоденного застосування. Цей дизайн підкреслює баланс між функціональністю та естетикою, роблячи чашку привабливим вибором для тих, хто цінує гумор і нестандартний підхід до побутових речей.

Рис. 3. Чашка "This is fine", виробник "Print Cloth"

Принт на чашці "This is fine" від "Print Cloth" є яскравим прикладом використання комізму, як формотворчого засобу в дизайні. Завдяки іронічному контрасту між спокійним образом собаки та хаотичним фоном, цей дизайн створює емоційний зв'язок із користувачем і викликає усмішку. Білий фон акцентує увагу на кольорових деталях, а комічний сюжет додає чашці унікальності та сучасної символіки. Такий підхід не лише підвищує естетичну й функціональну цінність дизайн-продукту, а й підкреслює цінність сміху, посмішки у створенні позитивних емоцій споживача у повсякденному житті.

Висновки. Результати дослідження фіксують, що комізм є потужним формотворчим засобом у дизайні, здатним гармонійно поєднувати естетику виробу і позитивного емоційного впливу. На прикладі таких чашок, як "Капібара" від компанії "Кварта", "Кіт-дракон" від "ORNER", і "This is fine" від "Print Cloth", з'ясовано, що комічні візуальні й текстові елементи сприяють створенню унікальних дизайн-продуктів, що виділяються на сучасному ринку.

Комічні елементи в дизайні виконують подвійну функцію: емоційний зв'язок зі споживачем та підвищення естетичної цінності продукту.

Використання гумору дозволяє переосмислити повсякденні побутові речі, надаючи їм додатковий зміст і можливість самовираження. Це також підсилює інтерактивність між об'єктом і користувачем, створюючи новий рівень сприйняття через позитивні емоції й сучасні культурні референції.

Дослідження доводить, що комізм у дизайні є не засобом розваги, а інструментом, що впливає позитивно на соціальну взаємодію. Отже, комізм у дизайні чашок підкреслює важливість такого підходу в формотворчості та декоруванні, роблячи побутові речі джерелом натхнення та радості в повсякденному житті. Це підтверджує, що комізм у дизайні здатен формувати не лише практичні, але й культурні цінності, що є важливим для розвитку дизайну.

Література:

1. Ілик В.В., Римар П.В. Аналіз продуктивного дизайну. *Вісник студентського наукового товариства*. 2023. Вип. 14, т. 1. С. 127–129.
2. Блинова І. А., Зернецька А. А. Гумор як різновид комічного: критерії виокремлення, теорії реалізації і засоби вираження. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Том 32 (71), № 1, ч. 2. С. 35–43. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.1-2/07>
3. Стожари. Каталог товарів. Чашка 360 мл. Бочка "Капібара" ТМ "KVARTA". URL: <https://stozhary.net.ua/catalog/posud/keramichniy-posud/chashki-v-podarunkoviy-upakovtsi/?p=1087031> (Дата звернення: 25.03.2025)
4. Orner. Каталог товарів. Чашка «Кіт-дракон». URL: https://orner.com.ua/ua/product/chashka-kit-drakon-450-ml?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=pmax_cups&utm_id=20778546218&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwy46_BhDOARIsAIvmcwOkLiIh-gjYGNtXAuw11F-zVsiiyhan5LVXashSSKgghx7gxmQiUz4aAsskEALw_wcB (Дата звернення: 25.03.2025)
5. Print Cloth. Чашка "This is fine". URL: https://printcloth.com.ua/product/chashka-this-is-fine/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw-

qi_BhBxEiwAkxvbkBI9ySSv2sh0etp9dwILAT2vfxavT-

G8Hp_lbGYyY1SPJujlp97toBoCS44QAvD_BwE (Дата звернення: 25.03.2025)